

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний ВНЗ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

Екзаменаційні питання для студентів ІЗО

- 1) Фалес, Анаксимандр та Анаксимен як перші натурфілософи: в чому особливість їх філософського підходу?
- 2) Охарактеризуйте онтологію як розділ філософського знання (сфера теоретизування, перші мислителі, які звернулись до цієї проблематики, тощо).
- 3) Гносеологія, як розділ філософського знання: в чому відмінність від інших розділів ?
- 4) Релятивізм та логос у вченні про світ Геракліта Ефеського.
- 5) В чому полягало вчення Елейської школи (Ксенофан з Колофону, Парменід, Зенон Елейський)?
- 6) В чому полягала особливість сократівської філософії та її так званий «антропологічний поворот»?
- 7) Охарактеризуйте вчення Платона про державу (міф про печеру, відношення до мистецтва, уявлення про ідеальний та реальний світи тощо).
- 8) Чим характеризується антична філософія, яка була представленою в особах Платона та Аристотеля?
- 9) Антична філософія в особі Аристотеля: розкрийте сенс понять форма та матерія, поняття про причини (цільова (або кінцева) формальна, змістовна, дієва) тощо.
- 10) Охарактеризуйте основні ідеї епохи середньовіччя (Августин Аврелій, Тома (Фома) Аквінський, П'єр Абеляр).
- 11) В чому полягала середньовічна проблема універсалій?
- 12) Охарактеризуйте підходи до проблеми універсалій: реалізм, номіналізм, концептуалізм.
- 13) Чому вважається, що епоха Відродження (Ренесансу) має гуманістичний характер?
- 14) В чому полягають основні ідеї та назвіть представників епохи Відродження (Ренессансу)?
- 15) В чому полягав антропоцентричний характер філософії епохи Відродження?
- 16) Назвіть основних представників філософії епохи Просвітництва та основні ідеї цього періоду.
- 17) Наведіть та охарактеризуйте епоху, коли почали отримувати розвиток механістичні уявлення про природу та світ.
- 18) Які ви знаєте витоки та особливості української філософської думки?
- 19) Назвіть філософів сучасної західно-європейської філософської думки (XX – XXI ст.) та їх головні ідеї, праці.
- 20) Інтелект та інтуїція в філософії Анрі Бергсона: в чому відмінність?

- 21) Трансцендентальна естетика Іммануїла Канта містить у собі:
  - а) вчення про ідеї;
  - б) вчення про мораль;
  - в) вчення про метод;
  - г) вчення про чуттєве сприйняття.
- 22) За висловом Жана-Поля Сартра екзистенціалізм це:
  - а) детермінізм;
  - б) позитивізм;
  - в) гуманізм;
  - г) дуалізм.
- 23) Першоелемент в космології Геракліта Ефеського це:

- а) апейрон;
  - б) вода;
  - в) повітря;
  - г) вогонь.
- 24) Філософія екзистенціалізму це:
- а) філософія існування;
  - б) філософія мови;
  - в) філософія життя;
  - г) трансцендентальна філософія
- 25) Діалектична логіка розглядає явища та речі у:
- а)
    - i) їх унікальності та неповторності;
    - ii) їх зв'язку з іншими речами;
    - iii) їх часовому вимірі, у їх історичному розвитку;
  - б)
    - i) їх формальній несуперечливості та відповідності до їх назви;
    - ii) їх визначеності серед інших речей;
    - iii) їх суворій дистинкції «або істинно, або хибно»;
  - в) опозиції: феномен/рiч-у-собi?
  - г) середньовiчнiй фiлософiї.
- 26) Термін *трансцендентальна філософія* означає:
- а) система знань про емпіричний світ;
  - б) філософія про об'єкти, що існують поза матеріальним або емпіричним світом (Бог, свобода, безсмертя душі);
  - в) дуалізм;
  - г) монізм.
- 27) Детермінізм – це:
- а) уявлення про причинно-наслідковий зв'язок;
  - б) уявлення про те, що Бог існує поза реальним світом і є творцем законів за якими існує та розвивається світ;
  - в) уявлення про остаточну ціль, як кінцеву причину того чи іншого явища;
  - г) ім'я дельфійського оракула, що проголосив Сократа наймудрішим
- 28) «Критика чистого розуму» це робота про:
- а) моністичність субстанції;
  - б) обмеженість здібностей теоретичного пізнання світу;
  - в) психологічне дослідження, пов'язане з проблемою чоловічого та жіночого;
  - г) космологія Платона.
- 29) «Монадологія Г.В. Ляйбніца побудована на уявленні про:
- а) двоїстість субстанції (дуалізм);
  - б) множинність субстанції (плюралізм);
  - в) єдність субстанції (монізм);
  - г) не містить уявлення про субстанцію.
- 30) В епоху Нового часу починають виникати та домінувати:
- а) романтичні уявлення;
  - б) механістичні уявлення;
  - в) креаціоністські уявлення;
  - г) теїстичні уявлення.
- 31) Згідно вченню Макіавеллі політик повинен бути :
- а) хитрим як лис та сильним як лев;
  - б) жорстоким як тиран та добрим як мати;
  - в) смиренним як чернець та гордим як лицар;
  - г) мовчазним як риба та говірливим як папуга.
- 32) Антропоцентричні уявлення в філософії це:
- а) уявлення про те, що в центрі всесвіту знаходиться Бог;
  - б) уявлення про те, що людина є вихідним та необумовленим принципом в

- устрої всесвіту;
 в) уявлення про те, що людина – це політична тварина;
 г) уявлення про те, що людина – це двонога тварина, та без пір'я.
- 33) Питання про віру та розум було головним в епоху:
 а) Німецької класики;
 б) Ренесансу;
 в) Античності;
 г) Середньовіччя.
- 34) Субстанція та акциденції це:
 а) «основа явищ» та несуттєві властивості;
 б) матерія та свідомість;
 в) час та простір;
 г) розум та чуттєвість.
- 35) Дуалізм це:
 а) уявлення про те, що Бог не відповідає за наявність зла у світі;
 б) термін, який вживається для пояснення дійсної природи Бога;
 в) сумнів у тому, що світ може бути пізнаним остаточно;
 г) уявлення про двоїстість субстанції.
- 36) Морально-категоричний імператив Іммануїла Канта формулюється як:
 а) категорії повинні бути лише парними поняттями;
 б) роби вчинки лише відповідні до такої максими, керуючись якою ти в той же час можеш побажати, щоб вона стала всезагальним законом;
 в) мораль повинна мати не гіпотетичний, а категоричний характер;
 г) і хай не буде в тебе Бога іншого, крім мене.
- 37) Прихильником індуктивного методу пізнання в філософії епохи Нового часу був:
 1) Рене Декарт?
 2) Георг Вільгельм Ляйбниц?
 3) Френсис Бекон?
 4) Вільям Шекспір?
- 38) Термін *apriori* означає:
 а) дані фізичних відчуттів;
 б) ідеї та відношення між ними;
 в) цілісне бачення світу;
 г) отримання висновків до їх перевірки у досвіді.
- 39) Міф Платона про печеру метафорично зображує:
 а) співвідношення матеріального та ідеального світів, метод отримання та повідомлення істини;
 б) екзистенційну парадоксальність людського існування;
 в) устрій держави;
 г) втілення душ у реальному світі та ідею реінкарнації.
- 40) Проблема часу в філософії Аврелія Августина виражається в:
 а) уявленні про «теперішнє» минулого та «теперішнє» майбутнього;
 б) уявленні, що зображенням часу є оберти небесних тіл;
 в) відношенні мікроскопічного та макроскопічного;
 г) якостях простору та виводиться з нього.

Затверджено на засіданні кафедри філософії Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» протокол № 9 від 23.04.2014

Зав. каф. філософії,
 професор

Ю.О. Шабанова

Екзаменатор: к. філос. н., доц.

Д.В. Жадяєв